

AZ 1949-es ALKOTMÁNY HARMINCHETEDIK MÓDOSÍTÁSA

Rendszerváltáskori módosítás: XIII.

az 1989. október 23-án kihirdetett 1989. évi XXXI. törvény 12. módosítása

1994-1998-as parlamenti ciklus

Köztársasági elnök: **Göncz Árpád** (SZDSZ)

Miniszterelnök: **Horn Gyula** (MSZP)

Parlamenti frakciók:

Kormánypártok:

- Magyar Szocialista Párt – MSZP
- Szabad Demokraták Szövetsége – SZDSZ

Ellenzéki pártok:

- Magyar Demokrata Fórum – MDF
- Magyar Demokrata Néppárt – MDNP (MDF-ből kiváltak)
- Független Kisgazda Földmunkás és Polgári Párt – FKgP
- Fidesz – Magyar Polgári Párt – FIDESZ
- Kereszténydemokrata Néppárt – KDNP szétesőben, tagjai MDF-ben, Fideszben, függetlenként

Időállapot: közlönyállapot (1997.VII.15.)

1997. évi LIX. törvény

a Magyar Köztársaság Alkotmányának módosításáról *

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló - többször módosított - 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) a következők szerint módosul:

1. § Az Alkotmány 20/A. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az összeférhetetlenség kimondásáról az országgyűlés a jelen lévő képviselők kétharmadának szavazatával határoz.”

2. § Az Alkotmány 26. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A népszavazásra bocsátott törvényt a köztársasági elnök csak akkor írja alá, ha azt a népszavazás megerősítette.”

3. § Az Alkotmány a következő 28/B-28/D. §-sal egészül ki:

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

(2) Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló törvény elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

28/C. § (1) Országos népszavazást döntéshozatal vagy véleménynyilvánítás céljából lehet tartani, a népszavazás elrendelésére kötelezően vagy mérlegelés alapján kerül sor.

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

(4) Mérlegelés alapján országos népszavazást a köztársasági elnök, a Kormány, az országgyűlési képviselők egyharmada vagy 100 000 választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés rendelhet el.

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról,

b) hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról,

c) az Alkotmány népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseiről,

d) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási (-átalakítási, -megszüntetési) kérdésekről,

e) az Országgyűlés feloszlásáról,

f) a Kormány programjáról,

g) hadiállapot kinyilvánításáról, rendkívüli állapot és szükségállapot kihirdetéséről,

h) a fegyveres erők külföldi vagy országon belüli alkalmazásáról,

i) a helyi önkormányzat képviselő-testületének feloszlásáról,

j) a közkegyelem gyakorlásáról.

(6) Az országos népszavazás eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint a fele, de legalább az összes választópolgár több mint egynegyede a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.

28/D. § Országos népi kezdeményezést legalább 50 000 választópolgár nyújthat be. Az országos népi kezdeményezés arra irányulhat, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdést az

Országgyűlés tűzze a napirendjére. Az országos népi kezdeményezésben megfogalmazott kérdést az Országgyűlés köteles megtárgyalni.”

4. § Az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének *d)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(*A köztársasági elnök:*)

„*d)* kitűzi az országgyűlési és a helyi önkormányzati általános választásokat, valamint az országos népszavazás időpontját;”

5. § Az Alkotmány 33/A. §-a a következő *d)*-*e)* pontokkal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi *d)* pont megjelölése *f)* pontra változik:

(*A Kormány megbízatása megszűnik:*)

„*d)* a miniszterelnök választójogának elvesztésével,

e) a miniszterelnök összeférhetetlenségének megállapításával, illetőleg”

6. § Az Alkotmány a következő 33/B. §-sal egészül ki:

„33/B. § A miniszter megbízatása megszűnik:

a) a Kormány megbízatásának megszűnésével,

b) lemondásával,

c) felmentésével,

d) halálával,

e) választójogának elvesztésével,

f) összeférhetetlenségének megállapításával.”

7. § Az Alkotmány a következő 39/C. §-sal egészül ki:

„39/C. § (1) Ha a miniszterelnök megbízatása az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával vagy a miniszterelnök, illetőleg a Kormány lemondásával szűnt meg, a miniszterelnök az új miniszterelnök megválasztásáig ügyvezető miniszterelnökként gyakorolja a hatáskörét, de új miniszter kinevezésére, illetőleg miniszter felmentésére javaslatot nem tehet, és rendeletet csak törvény kifejezett felhatalmazása alapján halaszthatatlan esetben alkothat.

(2) Ha a miniszterelnök megbízatása halála, választójogának elvesztése, illetőleg összeférhetetlenségének megállapítása miatt szűnik meg, az új miniszterelnök megválasztásáig az a miniszter gyakorolja - az (1) bekezdésben írt korlátozásokkal - a miniszterelnök hatáskörét, akit a miniszterelnök a helyettesítésére kijelölt; ha pedig több miniszter lett kijelölve, az első helyen kijelölt miniszter.”

8. § Az Alkotmány 45. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Magyar Köztársaságban az igazságszolgáltatást a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, az ítélőtáblák, a Fővárosi Bíróság és a megyei bíróságok, valamint a helyi és a munkaügyi bíróságok gyakorolják.”

9. § Az Alkotmány 46. és 47. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„46. § (1) A bíróság - ha a törvény másképpen nem rendelkezik - tanácsban ítélkezik.

(2) A törvény által meghatározott ügyekben és módon nem hivatásos bírák is részt vesznek az ítélkezésben.

(3) Egyesbíróként és a tanács elnökeként csak hivatásos bíró járhat el.

47. § (1) A Legfelsőbb Bíróság a Magyar Köztársaság legfőbb bírósági szerve.

(2) A Legfelsőbb Bíróság biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, jogegységi határozatai a bíróságokra kötelezőek.”

10. § Az Alkotmány 50. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, és e § a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A bíróságok igazgatását az Országos igazságszolgáltatási Tanács végzi, az igazgatásban bírói önkormányzati szervek is közreműködnek.

(5) A bíróságok szervezetről és igazgatásáról, továbbá a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

11. § Az Alkotmány 51. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az ügyészség törvényben meghatározott jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben, képviseli a vádat a bírósági eljárásban, továbbá felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett.”

12. § Az Alkotmány 57. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot - a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan - a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja.”

13. § Az Alkotmány 65. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„65. § (1) A Magyar Köztársaság törvényben meghatározott feltételek szerint - ha sem származási országuk, sem más ország a védelmet nem biztosítja - menedékjogot nyújt azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiket hazájukban, illetve a szokásos tartózkodási helyük szerinti országban faji,

nemzeti hovatartozásuk, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozásuk, vallási, illetőleg politikai meggyőződésük miatt üldöznek, vagy üldöztetéstől való félelmük megalapozott.

(2) A menedékjogról szóló törvény elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

14. § (1) Ez a törvény - a (2) bekezdés kivételével - a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba. Egyidejűleg az Alkotmány 19. §-ának (5) bekezdése, 40. §-ának (2) bekezdése, valamint a 33/A. §-a c) pontjából az „illetőleg” szövegrész hatályát veszti.

(2) A törvény 8-10. §-a 1997. október 1. napján lép hatályba.